

*Rezervatia
de ingeri*

Emil Brumaru, unul dintre cei mai importanți poeți români contemporani, s-a născut la 1 ianuarie 1939 în comuna Bahmutea (Mihailovca), județul Tighina, Basarabia (azi în Republica Moldova). După studii la Școala medie nr. 1 „Mihail Sadoveanu“ (actualul Colegiu Național) din Iași, a urmat cursurile Facultății de Medicină din același oraș, absolvind în 1963. În perioada 1963–1975 a fost medic în comuna Dolhasca, județul Suceava, loc esențial în imaginarul operei sale, pe care l-a numit în corespondență „rezervația naturală de îngeri“. S-a dedicat apoi scrisului, în paralel cu activitatea de corector (1983–1989) și redactor (1990–1996) la revista ieșeană *Convorbiri literare*. A debutat cu poezii în revista *Luceafărul* (1967), apoi editorial în 1970, cu două volume de poezie, *Versuri* (Premiul Uniunii Scriitorilor pentru debut) și *Detectivul Arthur*. Scrieri: *Julien Ospitalierul* (1974), *Cântece naive* (1976), *Adio, Robinson Crusoe* (1978), *Dulapul îndrăgostit* (1980), *Ruina unui samovar* (1983), *Dintr-o scorbură de morcov* (1998), *Poeme alese. 1959–1998* (2003), *Opera poetică* (2003, 2005 – ed. revăzută și adăugită), *Fluturii din pandișpan* (2003), *Cerșetorul de cafea. Scrisori către Lucian Raicu* (2004), *Infernala comedie* (2005), *Submarinul erotic* (2005), *Commedia dell'Arte* (online, 2005, 2006), *Dumnezeu se uită la noi cu binoclul* (2006), *Cântece de adolescent* (2007), *Povești erotice românești* (volum colectiv, 2007), *Ne logodim cu un inel de iarbă* (carte-obiect, 2008), *Povestea boiernașului de țară și a fecioarei...* (2008, 2012 – ed. adăugită), *Opere I. Julien Ospitalierul* (2009), *Opere II. Submarinul erotic* (2009), *Basmul prințesei Repede-Repede* (în colaborare cu Veronica D. Niculescu, 2009), *Opere III. Cerșetorul de cafea* (2012). La Editura Humanitas a publicat *Poezii* (carte la borcan, 2003) și a contribuit la volumele colective *Cartea cu bunici* (2007) și *Intelectuali la cratiță* (2012). În perioada 1992–2009 a deținut o rubrică săptămânală în *România literară* („Cerșetorul de cafea“), având de asemenea, de-a lungul timpului, rubrici în *Ziarul de Iași* („Gulliver“), *Cronica*, *Plai cu boi*, *Suplimentul de cultură* („Dumnezeu se uită la noi cu binoclul“, „Crepusculul civil de dimineață“, „Diabloguri“ – împreună cu Veronica D. Niculescu) etc. A obținut numeroase premii, printre care Premiul Național de Poezie „Mihai Eminescu“ pentru Opera Omnia (2001) și Premiul „Gheorghe Crăciun“ pentru Opera Omnia acordat de revista *Observator Cultural* (2011). Poemele sale au fost incluse în antologii din România, Germania, Franța, Anglia, Suedia, S.U.A.

Emil Brumaru

*Rezervația
de îngeri*

 HUMANITAS
BUCUREȘTI

Începe anul. Ți-am tot scris sonete...

Începe anul. Ți-am tot scris sonete
De laudă, neștiutor și pur
De cât de trist se scurg și pe-ndelete
Clipele dulci prin pâlnii mari de-azur.
Ci-am vrut mereu să-ți pâlpaie un flutur
Deasupra sânilor ca peste-un turn
Un steag de dragoste. Roua să-ți scutur
Sau să ți-o ling pios de pe coturn,
Iubita mea-n aurării de plete
Topită și în palme c-un brotac
Pe care-mi ceri întruna să-l împac,
Să-l fac să nu-i mai fie dor și sete
De apa de sub nuferii de-argint,
Când Dumnezeu se uită la noi blând...

Cântec naiv (La început a fost cuvântul)

La început a fost cuvântul,
Pe urmă ai venit chiar tu,
Mult mai ușoară decât vântul
În ziua care începu.
Și-ai luat și florile cu tine,
Le-ai desfăcut, le-ai dat la fluturi,
Ca-n zborul lor fără rușine
Părul pe piept blând să mi-l scuturi,
Și să-mi aduci, de dimineață,
Umerii-nguști cu întresâni,
Plini de-o mireasmă și-o dulceață,
Prinși în căușul moale-al mâinii,
Ce-o știi doar eu, până la moarte.
Iar Dumnezeu s-a-ntors pe-o parte
Spre-a nu zări ce scrie-n carte...

Îngerii și lucrările lor

Îngerul meu păzitor
Are sub aripă un sucitor
Cu care mă pocnește în cap,
Desfăcându-mi-l ca pe-un dovleac,
Dacă greșesc...
Acolo,-ntre mațe și sâmburi,
Se văd stricăciunile
Din vise și gânduri
Și furăciunile și toate minciunile
Pe-a bunele...

Aș vrea să mă întâlnesc cu îngerii lui Rilke...

Aș vrea să mă întâlnesc cu îngerii lui Rilke, Poetul,
Măcar o dată pe an,
Să discutăm și să punem țara la cale pe-ncetul
În poiana lui Iocan.
Ăștia prea ne iau de tâmpiți,
Băga-i-aș în mătasa-broaștei de bombalăi,
Prea ne freacă menta în scrob, prea vorbesc cu guiț
De purcei!
M-am săturat, vreau să beau apă cu gura lipită de o cișmea,
Direct.
Și-apoi să mănânc un kil de halva
Și să citesc *Domnul Puntila și sluga sa Matti* de Brecht!

Călătorie

C-un crin în mână, cu o spadă-n alta,
Îngerul meu trecea,-nțeleș cu soarta,
Prin aburii verzui ai dimineții,
Spre partea morții din acea a vieții.
N-avea nici spaime, nici mirări, nici grije,
Lin cumpănit între corola tije
Și-oțelul orbitor, doar ochii, parcă,
Simțeam cum de plăcere i se-ncarcă.
Mergeam asemeni lui, pășind pe-o urmă
Lăsată-n iarbă, ne-nsoțeau în turmă
Și cerbi, și nevăstuici cu botul umed,
Și încercam voios să mă încumet
Să nu-l mai părăsesc deloc de-acuma,
Când pipăiam chiar eu cu pieptul bruma,
Și să ajung, mereu prieten cu dânsul,
Acolo unde-s una râsul, plânsul,
Ca să mă tupilez cuminte-n casa
Lui Dumnezeu cel moale ca mătasa.
 Și curcubeie se roteau deasupra
 În timp ce beam, pe rând, rouă cu cupa...

Când inima unei grădini e-un ciob de sticlă...

Când inima unei grădini e-un ciob de sticlă
Ce-ți amintește că ai fost și înger,
Tu cumperi murături; nimic nu strică
Să ai și-n pătlăgele moi răsfrângeri
Și să plutești, iluminat, în moarea
Șpumoasă ce-nconjoară miezuri flească
De dulci harbuji porniți ca o calească
Spre Cerul Gurii; să le pipăi floarea
Cârcelului cu limba-mpătimită
De-atâtea bunătăți descrise-n taină
În Biblia ascunsă-n simpla-ți haină,
Când rage lung tristețea ca o vită
 Dusă-n ocol de Dumnezeu, la muls,
 Dintr-un nestăpânit și cald impuls...

Când m-am uitat în urmă, nu erai...

Când m-am uitat în urmă, nu erai,
Tu, înger păzitor. Nici înainte.
Și deodată mi-a trecut prin minte
Că sunt lăsat în grija oamenilor, vai!
Pe-acest pământ! Dar caldă, albă, blândă,
Învăluită-n cârlionți, cu glezna-n rouă,
Te-ai îndreptat spre mine, pe din două
Să ne hrănim c-o floare care cântă
Petală cu petală viața dulce,
Femeia mea cu coapsa-n veci lin frântă
De o plăcere grea, ce-o să ne culce
Alături, doar cu Dumnezeu la geamuri,
Ascuns de iederi, criniști, raze, fluturi, ramuri,
Spre a ne ține-un pic nerușinarea-n hamuri...

Cuprins

Începe anul. Ți-am tot scris sonete... ..	5
Cântec naiv (La început a fost cuvântul)	6
Îngerii și lucrările lor.	7
Aș vrea să mă întâlnesc cu îngerii lui Rilke... ..	8
Călătorie	9
Când inima unei grădini e-un ciob de sticlă... ..	10
Când m-am uitat în urmă, nu erai... ..	11
Copac sfios, iubirea-ntruna crește... ..	12
Cântec naiv (Poveștile au pajiști și răcoare)	13
Cum ne pândește, de sub iederi, moartea... ..	14
De dezvoltat (Troilus și Cresida)	15
Dragostea-și are grijile-i mărunte... ..	16
Poveștile se coc pe neștiute... ..	17
Duminica-i cu mandarine... ..	18
E vremea broderiilor de ger... ..	19
E-nrăgosită roua de-un ciuperc rotund... ..	20
Erau și curcubeiele prea lungi... ..	21
Mânia lui Dumnezeu	22
M-ai umilit cu tristele-ți cuvinte.....	23
Mereu-Mereu, prințesa dolofană... ..	24
Ne mai uităm uimiți la curcubeie.....	25
Nu poți să fii decât în ce-i frumos?	26
O, Moartea Bună e ca o uitare.....	27

Poveștile n-au timp să se sfârșească (1)	28
Îngerii noștri sunt mai deștepți...	29
Prea multe le-am lăsat în grija Ta...	30
Rugăciune laică (Dă-ne, Doamne, ajutor)	31
Să te iubesc, să mă iubești, și să mă ierți...	32
Poveștile n-au timp să se sfârșească (2)	33
Sunt întrebat de îngeri: mai ai aripi?	34
Îngerii sunt tot mai triști...	35
Sonet găsit prin debarale	36
Și iarăși viața-ncepe să ne doară...	37
Trăiesc mereu cu sufletul în pripă...	38
Ți-s rochiile-aduse-n zbor de fluturi...	39
Îngerii merg înainte de-a bușile...	40
Vai, ceața nu-i frumoasă, ți-am răspuns...	41
Să intru-n măruntaiele cuvintelor...	42
Poveștile n-au cum să se termine...	43
Pluteam în basmul nostru fericiți (1)...	44
Pluteam în basmul nostru fericiți (2)	45
Pădurile sunt pline de dughene...	46
Nu-i de glumit c-un flutur, te bagă-n balamuc...	47
Nu are rost să stai chircit în tine...	48
Mereu ne punem moartea mai departe...	49
Întrebarea mea firească...	50
Îngerii sunt și ei la rândul lor...	51
Îngerii noștri s-au învățat (1)	52
Chiar lucrurile au altfel de umbre-acum...	53
Îngerii noștri s-au învățat (2)	54
Ca un răsfaț anume era trezitul tău...	55
Amintiri din rai...	56

Aveam în mine ceva sfânt...	57
Catren.	58
Ciudat, nu m-am uitat la șoldul tău...	59
Cântec	60
Mi-a zis Verlaine.	61
Cântec naiv (E-o mare greșală de zâmbet)	62
Cum să-ți mai caut sufletul sub sâni...	63
Cum se pierd visele avute-n zori...	64
De dezvoltat (Era un fluture atât de mare)	65
Din nou în miezul crinilor enormi...	66
Fecioarele strâng potârnichele prea grase...	67
Poem epic	68
Îngerii sunt atât de mâhniți...	69
Mă-nsingur.	70
Mă simt curat ca un pahar...	71
Mă învățasem să gândesc în fluturi...	72
Mi-e sufletul curat ca un pahar	73
Cuvântu-i franj la rochia ce-o porți...	74
Pe-atunci mă ocrotea, sever, un înger.	75
Regina tolonită printre struguri...	77
Rugăciune laică (Bucuriile simple)	78
Rup sufletul din mine ca pe-o creangă...	79
Să trecem...	80
Scria-ntr-o carte...	81
Sunt curios cum îmi va fi versul final...	82
Transcriere gotică	83
Îngerii sunt din ce în ce mai puțini	84
Același înger tulbură tăcerea...	85
Ce întâmplări nevrednice de-un înger...	86

Ce-o să-mi aducă oare Moș Crăciun?	87
Când fluturii dau iama peste trupul.	88
Cântec naiv (Și trece-acel suflet de-o clipă)	89
Cât de puțin m-am priceput să te iubesc.	90
Cum să te fac să-mi înțelegi iubirea?	91
Cum stau și scriu, o, înger de pază.	92
El mă umbrește cu aripa lui ocrotitoare.	93
E-o dezvelire-a lucrurilor simple.	94
E-o nerăbdare-n fiecare flutur.	95
Iubirea n-are margini ca odaia.	96
Îmi spui că-i seară.	97
Îngerul Mare	98
Îngerul meu.	99
Îngerul meu are o mie de metehne.	100
Întâmplare.	101
Învăluirea caldă de aripă.	102
Miroși a scoică desfăcută umed.	103
Nu e un flutur viața mea.	104
Nu-mi căuta în suflet vreo minune.	105
Nu-mi drămui iubirea cu cântarul.	106
Poate-am murit și nu mai știu să-ți spun.	107
Poate că mor. . . de-aceea-ți scriu întruna.	108
Rugăciune laică (Nu-mi căuta greșeli unde iubirea)	109
Te dezvinovățești mereu, orice.	110
Femeia mea frumoasă ca scriptura.	111
Atât aș vrea	112
Dacă mi-ai dat.	113
Fluturii vii.	114

Îngerii mă trag de mâini.....	115
Îngerii nu ne înțeleg pe deplin.....	116
M-adăpostesc, copil, sub calda ta aripă... ..	117
Să fie o plăcere în a-ți da... ..	118
Scriu ca să mor mai blând, mai în răbdarea... ..	119
O, mai departe n-am cum să trăiesc... ..	120
Nu-i nimeni treaz? Ce somn umblă prin lume... ..	121
Și mă durea în piept. Poate era.....	122
Moartea Rea	123
Se-ncheie anul. Poate-i cel din urmă... ..	124
Zmeul și Zmeura	125
Și iar e luni... Tu, îngere, mai vii... ..	126
E îngerul de marți care-mi aduce... ..	127
Îngerul de miercuri... ..	128
Cu îngerul de joi totul alunecă.....	129
E-un înger ce apare numai vineri.....	130
Ci îngerul de sâmbătă mi-a spus.....	131
Duminica, te strânge blând la pieptul... ..	132
Ne țineam de mână mergeam... ..	133